

การพัฒนาหลักสูตร

ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ

10037750

ห้องสมุด วทบ.สุรินทร์

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 ความรู้พื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร.....	1
ความหมายของหลักสูตร.....	2
ความสำคัญของหลักสูตร.....	3
องค์ประกอบของหลักสูตร.....	5
ระดับของหลักสูตร.....	8
รูปแบบของหลักสูตร.....	10
ลักษณะของหลักสูตรที่ดี.....	13
2 ทฤษฎีหลักสูตร	17
ความหมายของทฤษฎี.....	17
ความหมายของทฤษฎีหลักสูตร.....	18
ทฤษฎีหลักสูตร.....	19
ทฤษฎีการออกแบบหลักสูตร.....	19
ทฤษฎีวิวัฒนาการหลักสูตร.....	20
ทฤษฎีการสร้างหลักสูตร.....	22
ทฤษฎีการนำหลักสูตรไปใช้.....	26
ทฤษฎีการประเมินผลหลักสูตร.....	27
3 ปัจจัยที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตร	31
ปัจจัยพื้นฐานด้านปรัชญาการศึกษา.....	32
ปัจจัยพื้นฐานด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง และการปกครอง.....	38
ปัจจัยพื้นฐานด้านจิตวิทยา.....	41
ปัจจัยพื้นฐานด้านพัฒนาการผู้เรียน.....	43
ปัจจัยพื้นฐานด้านความต้องการและความสนใจของผู้เรียน.....	45
ปัจจัยพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.....	46

4 การออกแบบหลักสูตร	49
ความหมายการออกแบบหลักสูตร.....	50
ความสัมพันธ์การออกแบบและพัฒนาหลักสูตร.....	50
ประโยชน์ของการออกแบบหลักสูตร.....	52
หลักการของการออกแบบหลักสูตรที่ดี.....	53
ประเภทของการออกแบบหลักสูตร.....	55
การออกแบบหลักสูตรในแต่ละองค์ประกอบ.....	71
5 กระบวนการพัฒนาหลักสูตร	73
ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร.....	74
หลักการพัฒนาหลักสูตร.....	75
รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร.....	77
รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของนักการศึกษาต่างประเทศ.....	77
ไทเลอร์ (Tyler)	77
ทาบา (Taba)	80
เซย์เลอร์และอเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander).....	83
โอลิวา (Oliva)	84
โบซอง (Beauchamp)	86
รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของนักการศึกษาไทย.....	87
สัจด์ อุทรานันท์.....	87
วิชัย วงษ์ใหญ่.....	89
ธำรง บัวศรี.....	92
6 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตร.....	97
ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตร.....	98
หลักการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน.....	103
วิธีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน.....	104
ลักษณะของการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน.....	105

7 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	125
ความหมายและระดับของจุดมุ่งหมาย.....	126
ความสำคัญของจุดมุ่งหมายของหลักสูตร.....	129
ลักษณะของจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ดี.....	130
โครงสร้างของจุดมุ่งหมาย	131
หลักการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร.....	132
การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร.....	135
กระบวนการและวิธีการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร.....	139
8 การเลือกและจัดเนื้อหา และประสบการณ์การเรียนรู้.....	143
ความหมายของเนื้อหาสาระ.....	144
ความสำคัญของเนื้อหาสาระ.....	145
ประเภทของเนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้.....	145
หลักเกณฑ์ในการเลือกเนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้.....	149
วิธีการเลือกเนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้.....	152
การจัดเนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้.....	155
9 การกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	165
จุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	166
หลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	167
แนวคิดการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง.....	168
ความหมายของการประเมินตามสภาพจริง.....	169
หลักการประเมินตามสภาพจริง.....	169
ลักษณะของการประเมินตามสภาพจริง.....	171
วิธีการและเครื่องมือการประเมินตามสภาพจริง.....	173
การกำหนดเกณฑ์การประเมินตามสภาพจริง.....	179
การนำผลการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ไปใช้.....	182

10 การพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการและความจำเป็น	
ของท้องถิ่น.....	185
ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	186
ความหมายของหลักสูตรท้องถิ่น.....	186
แนวทางการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น.....	187
ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	187
กลยุทธ์การพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการ	
และความจำเป็นของท้องถิ่น.....	190
การพัฒนาหลักสูตรระยะยาว.....	193
การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้น.....	199
11 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.....	207
ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา.....	208
หลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรแกนกลาง.....	208
ความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา.....	209
ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.....	211
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในต่างประเทศและในประเทศไทย.....	212
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.....	219
กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของประเทศไทย.....	225
12 การเขียนเอกสารหลักสูตรและการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร.....	233
การเขียนเอกสารหลักสูตร.....	233
องค์ประกอบหลักของหลักสูตร.....	234
องค์ประกอบเสริมของหลักสูตร.....	235
การตรวจสอบคุณภาพของร่างหลักสูตร.....	242
การตรวจสอบร่างหลักสูตรโดยคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร....	242
การตรวจสอบร่างหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ(Expert Judgement)	242
การประเมินคุณภาพของหลักสูตรด้วยเทคนิคปุยแซงค์.....	257
การประเมินคุณภาพหลักสูตรโดยการทดลองใช้.....	257

13 การนำหลักสูตรไปใช้	259
งานหลักที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร.....	260
งานบริหารและบริการหลักสูตร	260
งานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร.....	261
งานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร.....	264
บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการใช้หลักสูตร.....	267
บทบาทหน้าที่ของผู้สอนในการใช้หลักสูตร.....	271
ปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้	273
รูปแบบการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการใช้หลักสูตร.....	275
14 การประเมินหลักสูตร	277
ความหมายของการประเมินหลักสูตร.....	278
จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร.....	278
ลักษณะของการประเมินหลักสูตร.....	280
ระยะเวลาในการประเมินหลักสูตร.....	283
รูปแบบของการประเมินหลักสูตร.....	296
กลุ่มรูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดจุดมุ่งหมาย.....	299
กลุ่มรูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดเกณฑ์เป็นหลัก.....	303
กลุ่มรูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ใช้เพื่อการตัดสินใจ.....	312
วิธีการและเครื่องมือประเมินหลักสูตร.....	318

บทที่	หน้า
15 การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร	323
ความหมายของการปรับปรุงและการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร.....	324
สาเหตุที่ต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร.....	325
ปัญหาการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร.....	327
ผู้มีส่วนร่วมในการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร.....	330
หลักการของการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร.....	331
กระบวนการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร.....	333
แนวทางการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรสำหรับประเทศไทย.....	338
วิธีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร.....	339
16 การติดตามและประเมินผลกระทบของหลักสูตร	351
ความหมายของการติดตามผลหลักสูตร.....	351
ความสำคัญของการติดตามผลหลักสูตร.....	352
แนวทางและวิธีการติดตามผลหลักสูตร.....	354
การประเมินผลกระทบของหลักสูตร.....	358
ความหมายของผลกระทบ.....	359
ความสำคัญของการประเมินผลกระทบของหลักสูตร.....	360
แนวทางและวิธีการประเมินผลกระทบของหลักสูตร.....	362
17 แนวโน้มหลักสูตรในศตวรรษที่ 21	365
กรอบความคิดหลักสำหรับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21.....	367
คุณลักษณะที่สำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21.....	376
ด้านความรู้.....	376
ด้านทักษะการเรียนรู้และการคิด.....	377
ด้านทักษะชีวิต.....	378
แนวโน้มหลักสูตรในศตวรรษที่ 21	379
บรรณานุกรม.....	393